

se la 17 candidați. Marii defavorizați au fost în continuare Haram Kim (Coreea de Sud) cu o foarte buna interpretare a lucrării lui Paganini - *Le streghe* și Songao Wu (China) cu o superbă viziune asupra creației lui Alfred Schnittke - *A Paganini*). De asemenea s-au evidențiat Aliçan Suner (Germania/Turcia) și reprezentanta Republicii Moldova, Alexandra Tîrșu, ultimii doi ajungând până în semifinală. Programul acestora a fost unul complex, majoritatea concurenților optând pentru *Sonata a II-a în fa*, ca lucrare enesciană impusă, doar Aliçan Suner a oferit o frumoasă interpretare a *Sonatei a III-a "în caracter popular românesc"* op.25, la fel și tânărul Giuseppe Gibboni inspirat în *Suita Impresii de copilărie* op.28.

Așa cum prevede regulamentul concursului, etapa finală, cu orchestra, stabilește în principiu ordinea premiilor, în număr de trei, existând posibilitatea lăsată la latitudinea juriului să acorde sau nu un premiu sau să divizeze unul dintre ele (niciodată însă premiul I). Fericiții finaliști au fost Giuseppe Gibboni - 17 ani, Italia, Vikram Sedona - 18 ani,

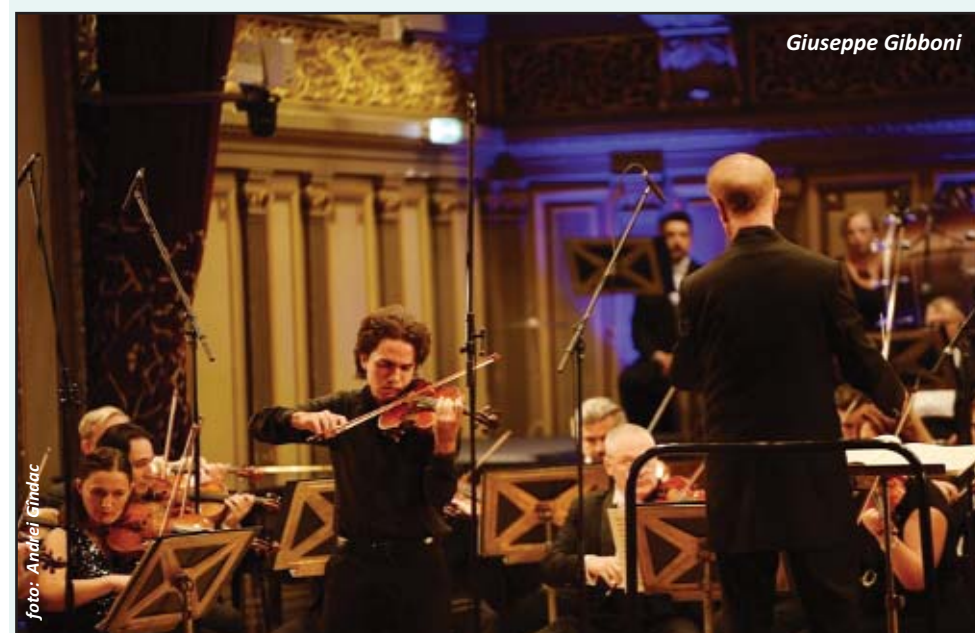
invitație acordată de Eduard Schmieder), Gibboni III. Fără precedent, finalistului din Ucraina i s-a acordat doar "un premiu special", o bursă... masterclass la Silvia Marcovici și Mihaela Martin. Deciziile juriului fiind suverane, nu a rămas decât să căutăm cu toții rațiunea de a ne pune de acord cu hotărârile luate de acesta și să sperăm într-o formulă mai bună și mai clară în 2020.

Corina BURA

Concursul de interpretare - secțiunea violoncel

Devenit un reper în peisajul competițiilor artistice destinate tinerilor, Concursul Internațional „George Enescu” a ajuns în acest an, 2018, la cea de-a XVI-a ediție, desfășurată între 1 și 23 septembrie, care s-a dovedit a fi și cea mai bogată din punctul de vedere al numărului de participanți. Astfel, într-o primă etapă 400 de tineri muzicieni din 46 de țări de pe cinci continente s-au înscris în competiția găzduită de București, pentru ca după o preselecție riguroasă fazele propriu-zise ale concursului să fie abordate de 270 de concurenți repartizați în cele patru secțiuni ale competiției: violoncel, vioară, pian și compoziție. Fiecare dintre acestea a fost organizată în două etape preliminare, semifinală și finală, tinerii muzicieni interpretând repertorii foarte variate stilistic și tehnic ce le-au evidențiat calitățile interpretative apreciate cu exigență de către membrii juriilor, care au avut dificila misiune de a alege pe cei mai buni dintre cei buni și de a răsplăti cu importante premii ale competiției pe cei mai merituoși tineri.

Secțiunea care a marcat debutul ediției aniversare a Concursului Internațional „George Enescu” (anul acesta se împlinesc 60 de ani de la prima ediție a competiției) a fost cea de violoncel, care a numărat în prima etapă 80 de tineri dornici să se afirme și să-și demonstreze abilitățile interpretative ce i-ar putea recomanda pentru o viitoare carieră la cel mai înalt nivel. După ce în etapa a II-a au fost selectați de juriu 18 concurenți în loc 16 tocmai datorită valorii ridicate a tinerilor muzicieni (printre aceștia s-a numărat și românul Constantin Borodin), semifinala secțiunii violoncel a adus pe scena Ateneul Român șapte concurenți, programați în două sesiuni în ziua de 9 septembrie, care au avut de interpretat ca lucrare obligatorie *Sonata nr. 2 op. 26 în Do major* de George Enescu și o lucrare la alegere dintre *Sonata în re minor* de Dmitri Șostakovici, *Sonata în re minor* de Claude Debussy și *Sonata în Do major* de Serghei Prokofiev. Dintre cei șapte, mi-au atras atenția în mod deosebit chinezul Yibai Chen și estonianul Marcel Johannes Kits, care au impresionat prin evoluția lor și prin calitățile dovedite. Astfel, Yibai Chen, a demonstrat la doar 17 ani o remarcabilă siguranță interpretativă, o surprinzătoare știință a frazării ce a potențat muzicalitatea versiunilor sale la Sonata de Enescu și la cea de Șostakovici și o interesantă capacitate de a se apropia de expresia partiturii enesciene, în timp ce Marcel Johannes Kits, și el sigur și dezinvolt, a adus

Giuseppe Gibboni

Italia și Orest Smovzh - 27 ani, Ucraina... într-o primă impresie având în minte acel deja uitat Viva Italia! Din punctul de vedere al spectatorului, succesiunea celor trei concerte prezentate - Paganini nr. 1, Brahms și Ceaikovski a fost un minunat prilej de a mai asculta și alte capodopere din literatura violoncelistică. În special corpusul paganinian a fost bine reprezentat de către Gibboni, cu o fenomenală realizare a lucrării *God Save the King* (etapa semifinală) a *Capriciului nr 5* în varianta originală din etapa I-a sau a concertului, unde s-a simțit confortabil pe toate pasajele ultradificile ale cadenței. Vikram Sedona a fost protagonistul unui Brahms în care s-a pus accentul pe un sunet amplu, de mare calitate, într-o variantă echilibrată, dovedind multă siguranță care ar primi calificativul de "oficială", iar Orest Smovzh, la fel, tot un Ceaikovski tradițional, cum s-a înțeles că este linia și viziunea juriului la concursul din acest an.

Dacă la etapele precedente rezultatele s-au dat foarte repede, pentru acordarea premiilor s-au purtat discuții îndelungate, iar rezultatele au fost uimitoare... după cum am bănuțit (fiind un vechi observator al concursului) premiul I nu s-a acordat, iar cele două rămase au fost trimise în Italia, respectiv Sedona II, plus două distincții speciale (una de a concerta cu dirijorul Christoph Poppen - cel care a condus Filarmonica George Enescu la etapa finală, alături de altă

în plus în aceleași două opusuri eleganța și rafinamentul frazării precum și o mai bună cunoaștere a spiritului muzicii lui Șostakovici. În afara celor doi i-am mai remarcat în semifinală pe niponul Shizuka Mitsui, cu o frumoasă versiune a *Sonatei* enesciene în care am reținut tehnica de un bun nivel și străduința de a înțelege caracterul românesc al părții finale, Stanislas Kim din Franța și pe tânăra norvegiancă Sandra Lied Haga, care dacă ar fi fost puțin mai sigură și mai îndrăzneată pe instrument ar fi putut emite pretenții de a accede în finală.

Găzduită de aceeași elegantă sală a Ateneului Român pe 11 septembrie, finala nu a avut trei concurenți, așa cum se obișnuiește de regulă, ci patru, dovadă că și juriului i-a fost dificil să realizeze o departajare clară între cei mai buni tineri din semifinală. Astfel, cei patru care au evoluat alături de

Orchestra Filarmonicii „George Enescu”, dirijată de Paul Watkins, au fost Stanislas Kim, Yibai Chen, Shizuka Mitsui și Marcel Johannes Kits. În ordinea intrării în concurs, i-am ascultat mai întâi pe Stanislas Kim care a interpretat *Concertul pentru violoncel și orchestră în si minor* de Antonin Dvorak într-o versiune dominată de poeticitatea și sensibilitatea dovedite în partea a II-a și de anumite momente de virtuozitate în care s-au evidențiat calitatea tehnicii mâinii drepte, precizia dublelor coarde, intonația aproape perfectă sau articulația bine conturată, aceste elemente contribuind inclusiv la construirea unor fraze a căror încheiere a reliefat preocuparea tânărului francez pentru sublinierea muzicalității lucrării. În schimb, Yibai Chen a ales să interpreteze *Concertul pentru violoncel și orchestră nr. 1 în Mi bemol major* de Dmitri Șostakovici, unul dintre cele mai dificile opusuri dedicate acestui instrument și, în ciuda tinereții sale, m-a convins că este surpriza plăcută a concursului prin maturitatea cu care a abordat partitura lui Șostakovici, unde a demonstrat că într-adevăr posedă o tehnică de foarte bun nivel, știe să dea și o comunicare activă cu orchestra și are știința de a surprinde caracterul lucrării interpretate, în cazul *Concertului nr. 1* fiind vorba de aspectul motoric al liniilor melodice și de o anumită frenezia a ritmurilor utilizate.

După pauză, am putut auzi din nou *Concertul pentru violoncel și orchestră* de Antonin Dvorak, de această dată în

interpretarea lui Shizuka Mitsui, care a dovedit personalitate în varianta prezentată unde am remarcat frazările inspirate alese dar și o anumită prudență în primele două mișcări ale concertului, în care a ales să caute un echilibru între virtuozitate și sensibilitate. Deși intenția sa a fost una corectă dintr-un anumit punct de vedere, Shizuka Mitsui a privat îndeosebi partea lentă de emoția și lirismul atât de caracteristice, diferențele culturale părând, spre deosebire de semifinală, mai greu de trecut pentru talentatul nipon. Avându-l, în opinia mea conturată în urma observării evoluțiilor din etapa semifinală, ca principal contracandidat pe Yibai Chen, Marcel Johannes Kits a ales să interpreteze același concert de Șostakovici ca și tânărul chinez, însă a realizat o versiune în care, chiar dacă în debutul său i-am putut simți emoțiile și tensiunea ce îi însoțeau ipostaza de ultim concurent care evoluează în finală, a dovedit din nou o excepțională dezinvoltură ce îi potențează sonoritatea pătrunzătoare și densă. De asemenea, Marcel Johannes Kits, a demonstrat o remarcabilă ușurință și naturalețe în mișcările realizate pe instrument, un argument în acest sens fiind oferit de modul firesc și lin în care a construit trecerea de la secvența în flageolete la revenirea la emisia normală, un al tu al tânărului estonian fiind reprezentat de modul în care a simțit pulsul și ritmul muzicii lui Șostakovici.

Subliniind aportul Orchestrei Filarmonicii „George Enescu” și al dirijorului Paul Watkins care au oferit un acompaniament de înalt nivel artistic celor patru finaliști, amintesc palmaresul secțiunii violoncel stabilit la capătul finalei de juriul alcătuit din David Geringas,

(Președintele Juriului), Raphael Wallfisch, Leonid Gorokhov, Alexandra Guțu, Jian Wang, Tsuyoshi Tsutsumi, Myung-Wha Chung, Philippe Muller și Marin Cazacu: premiul I – Marcel Johannes Kits, premiul al II-lea – Yibai Chen, premiul al III-lea – Stanislas Kim, acestora adăugându-li-se premiul special oferit de David Geringas lui Shizuka Mitsui.

Ajungând la momentul concluziilor ce pot fi formulate la capătul desfășurării secțiunii violoncel a Concursului Internațional „George Enescu”, îmi permit să relievez că am

asistat la una dintre cele mai valoroase ediții din istoria recentă a competiției, nivelul tinerilor prezenți la București fiind unul foarte ridicat. De altfel, cred că toți semifinaliștii își pot continua drumul afirmării în lumea muzicală internațională, iar Yibai Chen și Marcel Johannes Kits, ambii încă studenți ai Universității de Arte din Berlin, vor deveni nume importante în peisajul artistic mondial al următoarelor decenii, astfel încât peste timp ne vom aduce aminte cu plăcere că unul dintre primele momente memorabile ale carierelor lor s-a petrecut pe scena Ateneului Român din București.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Concursul de interpretare - secțiunea compoziție

Mai puțin spectaculoasă, în cadrul marelui Concurs Enescu, competiția tinerilor compozitori rămâne singura inaugurată de Enescu însuși; ...în perioada interbelică. Era adresată tinerilor muzicieni români și avea în vedere luminarea tinerelor valori componistice autohtone; educate în țară, educate în marile centre universitare, în conservatoarele bătrânului continent. Cunoscut este faptul, toți, absolut toți marii creatori români ce aparțin perioadei - să o numim - clasice, din deceniile de mijloc ale secolului trecut, au fost laureați ai competiției enesciene. Inaugurat cu secțiile vioară și pian în anul 1958, competiția a câștigat pe

concursul a fost câștigat de compozitorul coreean Jung Hoon Nam cu lucrarea *Scattering* pentru cvartet de coarde. Ambele lucrări vor fi prezentate în primă audiție absolută în cadrul ediției din anul 2010 a Concursului Enescu. Cam târziu!

Jung Hoon Nam

Etalarea acestor creații pe parcursul concertelor festivalului enescian din anul viitor, ar fi fost cu totul potrivită. Concursul se dovedește a fi un eveniment de anvergură internațională, un eveniment dedicat tinerelor generații de muzicieni performeri, de compozitori. Asta și-a dorit Enescu însuși atunci când - cum notam anterior, cu aproape un secol în urmă - a înființat premiul de compoziție ce-i poartă numele. Abia acum, în concertul de deschidere a actualei ediții, am putut audia lucrarea laureatului premiului de compoziție din anul 2016, tânărul compozitor chinez Tian Tian, anume *Concertul pentru orchestră*. Este creația unui tânăr maestru format în cadrul structurilor educaționale ale țării sale; actualmente este profesor al Conservatorului din Beijing. Este o lucrare orchestrală amplă care depășește limitele unor idiomi regionale păstrând însă datele proprii unei spiritualități în care se identifică marea cultură a țării sale de origină; știința orchestrală, vigoarea conducerii discursului muzical, organizarea structurii de ansamblu a *Concertului*, ne aduce în zona unei contemporaneități temeinic asumate. Excelență s-a dovedit a fi fost relația cu întregul colectiv al Filarmonicii bucureștene, cu tânărul dirijor Gabriel Bebeșelea. Consider firesc ca instituțiile similare ale țării să preia în concertele de peste an ale stagiunii, parte importantă a acestui tezaur componistic pus în evidență, la noi, de cea mai importantă competiție destinată tinerilor compozitori. Este de observat, la inaugurare concursul a fost destinat tinerilor creatori români. Astăzi, deschiderea internațională a acestuia îl situează la nivelul marilor competiții similare ce ființează în spațiul actual al vieții muzicale.

Alexandru Ștefan Murariu

parcurs mai multe secții. În anii '80, în urma unei dispoziții autoritare de natură politică, concursul a fost anulat. Ulterior, după evenimentele din 1989, concursul enescian s-a dezvoltat teptat, de la o ediție la cealaltă, în bună corelare cu Festivalul. Unicul concurent român căruia i-a fost atribuită distincția supremă în cadrul recente ediții a Concursului enescian, a fost compozitorul Alexandru Ștefan Murariu. Lucrarea sa, *Concertul pentru clarinet și orchestră* a fost clasată pe primul loc în cadrul secției concursului de compoziție; juriul fiind condus de renumitul compozitor polonez Zygmunt Krauze. Tânărul compozitor și-a desăvârșit studiile profesionale în cadrul Academiei clujene de muzică la clasa maestrului Adrian Pop. În cadrul secțiunii destinate muzicii de cameră,

Dumitru AVAKIAN